BETÆNKNING

Afgivet af Anlægsudvalget

Vedrørende

Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi (Justering af tilladelsesvilkår og løbetid for udnyttelsestilladelser)

Naalakkersuisoq for Miljø, Natur, Energi og Forskning

Afgivet til forslagets 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Justus Hansen, formand
Medlem af Inatsisartut Gerth Mikaelsen, næstformand
Medlem af Inatsisartut Hans-Erik Enoksen
Medlem af Inatsisartut Ane Hansen
Medlem af Inatsisartut Bentiaraq Ottosen

Udvalget har efter 1. behandlingen 29. september under EM2026 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Lovforslaget har til formål at ændre Inatsisartutlov nr. 5 af 27. november 2018 om udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi. Ændringerne skal skabe mere klare og fleksible rammer for udnyttelse af vandkraftressourcer og samtidig forbedre mulighederne for finansiering af større vandkraftprojekter.

Med forslaget udvides den periode, som en udnyttelsestilladelse kan meddeles for, fra 40 til 60 år. Den maksimale samlede tilladelsesperiode på 80 år ændres ikke. Samtidig ændres beregningen af tilladelsesperioden, så denne først løber fra det tidspunkt, hvor opførelsen af vandkraftanlægget påbegyndes.

Forslaget giver desuden mulighed for at meddele en udnyttelsestilladelse, inden alle nødvendige rapporter og dokumentation er endeligt godkendt. Opførelsen af anlægget kan dog først påbegyndes, når de nødvendige godkendelser foreligger. Hvis de påkrævede rapporter

EM2026/228
J.nr.: 01.37.01.03-00211
J.nr.: 01.25.01/2026EM-LABU-00228

ikke er godkendt inden fem år efter meddelelsen af tilladelsen, kan Naalakkersuisut tilbagekalde tilladelsen.

Herudover præciseres mulighederne for at forlænge fristerne for opførelse og ibrugtagning af vandkraftanlæg. Betegnelsen "grønlandsk arbejdskraft" ændres samtidig til "lokal arbejdskraft", hvorved bestemmelsen omfatter personer, der er bosiddende i Grønland og har ret til at arbejde her, uanset nationalitet.

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Under førstebehandlingen var der generel opbakning til ønsket om at udvikle udnyttelsen af Grønlands vandkraftressourcer og skabe rammer, der kan understøtte investeringer på området. Flere ordførere fremhævede mulighederne for energiproduktion, erhvervsudvikling og øget værdiskabelse, mens der var forskellige vurderinger af de konkrete ændringer i lovforslaget.

En væsentlig del af debatten omhandlede længere tilladelsesperioder. Der blev rejst spørgsmål om den langsigtede råderet over vandkraftressourcerne og om, hvordan større projekter sikres at skabe økonomisk og beskæftigelsesmæssig værdi i Grønland og de berørte lokalsamfund. Der blev samtidig lagt vægt på klare vilkår ved forlængelser og på, at de miljømæssige og samfundsmæssige krav fastholdes.

Ændringen fra "grønlandsk arbejdskraft" til "lokal arbejdskraft" gav anledning til debat og blev primært kritiseret af ét parti. Der blev i den forbindelse efterlyst en tydelig prioritering af grønlandske borgere og lagt vægt på, at udviklingen af vandkraftprojekter bidrager til beskæftigelse, kompetenceopbygning og lokal erhvervsudvikling i Grønland.

Høringssvar

Lovforslaget var i offentlig høring fra den 15. maj til den 12. juni 2026. Forslaget blev blandt andet sendt i høring hos kommunerne, relevante offentlige virksomheder, erhvervsorganisationer, finansielle aktører, arbejdsmarkedets parter samt organisationer med interesser på natur- og miljøområdet.

Udvalget konstaterer, at høringen blandt andet har berørt de foreslåede ændringer af tilladelsesperioderne og tilladelsesprocessen samt de mulige konsekvenser for udviklingen af større vandkraftprojekter.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Forslaget forventes ikke at medføre væsentlige direkte merudgifter for det offentlige. Ændringerne vedrører primært vilkårene for private og eventuelt offentligt ejede investeringer og indebærer ikke i sig selv nye offentlige udgifter til anlæg, drift eller tilskudsordninger.

For erhvervslivet indebærer forslaget ikke nye afgifter, gebyrer eller direkte økonomiske byrder.

EM2026/228
J.nr.: 01.37.01.03-00211
J.nr.: 01.25.01/2026EM-LABU-00228

Udvalgets bemærkninger til forslaget

Udvalget finder det relevant at tilpasse rammerne for større vandkraftprojekter til projekternes lange tidshorisont og betydelige kapitalbehov. Udvalget lægger samtidig vægt på, at hensynet til finansiering og investeringsvilkår ikke står alene ved fastsættelsen af vilkårene for udnyttelse af Grønlands vandkraftressourcer.

Udvalget finder, at længerevarende rettigheder til udnyttelse af vandkraftressourcer forudsætter en grundig vurdering af det enkelte projekt. Der bør efter udvalgets opfattelse være en rimelig sammenhæng mellem tilladelsens varighed og de konkrete økonomiske og tekniske forhold. Udvalget hæfter sig i den forbindelse ved, at lovbemærkningerne fortsat forudsætter en konkret afvejning af blandt andet projektøkonomi, risiko og tilbagebetalingstid over for hensynet til ikke at tildele eneret til samfundets ressourcer i længere tid end nødvendigt.

Udvalget lægger desuden vægt på, at den øgede fleksibilitet i tilladelsesprocessen ikke svækker de miljømæssige og samfundsmæssige hensyn. Det er efter udvalgets opfattelse væsentligt, at muligheden for at skabe større sikkerhed om et projekts rettighedsgrundlag fortsat er adskilt fra den efterfølgende godkendelse af de forhold, der skal være belyst, før et projekt kan realiseres.

Udvalget finder endvidere, at større vandkraftprojekter bør bidrage til værdiskabelse og kompetenceopbygning i Grønland, lokalt såvel som nationalt. Udvalget lægger derfor vægt på, at reglerne om anvendelse af lokal arbejdskraft understøtter reelle muligheder for beskæftigelse og opbygning af muligheder og kompetencer i Grønland.

Udvalgets indstillinger

- Et flertal i udvalget bestående af repræsentanter fra Demokraatit, Inuit Ataqatigiit og Atassut indstiller forslaget til vedtagelse.

EM2026/228
J.nr.: 01.37.01.03-00211
J.nr.: 01.25.01/2026EM-LABU-00228

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Justus Hansen

Formand

Gerth Mikaelsen

Næstformand

Hans-Erik Enoksen

Ane Hansen

Bentiaraq Ottosen

EM2026/228
J.nr.: 01.37.01.03-00211
J.nr.: 01.25.01/2026EM-LABU-00228